

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobců: a) J. J., b) T. J., oba zastoupeni JUDr. Václavem Kaskou, advokátem se sídlem Žižkova tř. 1914/1a, České Budějovice, proti žalovanému: **Katastrální úřad pro Jihočeský kraj**, se sídlem Lidická tř. 124/11, České Budějovice, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného, v řízení o kasačních stížnostech žalobců a) a b) proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 2. 2021, č. j. 51 A 56/2020 - 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se z a m í t a j í**.
- II. Žalobci a) a b) **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech.
- III. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasačních stížnostech.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 5. 6. 2020 podali společně žalobci a) a b) u žalovaného návrh na vklad práva do katastru nemovitostí podle § 14 zákona č. 256/2013, o katastru nemovitostí, v rozhodném znění (dále jen „katastrální zákon“). Žalovaný zjistil, že v návrhu na vklad nebylo (na rozdíl od přiložené darovací smlouvy, vč. smlouvy o zřízení věcného břemene ze dne 3. 6. 2020) navrženo vložit do katastru nemovitostí ve prospěch žalobce a) právo odpovídající věcnému břemeni „*služebnost doživotního užívání všech darovaných nemovitých věcí oprávněnou osobou*“ k pozemku p. č. st. X1 v k. ú. Zliv u Českých Budějovic.

[2] Rozhodnutím ze dne 7. 8. 2020, č. j. V-7036/2020-301, žalovaný podle § 18 odst. 1 katastrálního zákona povolil vklad změny vlastnického práva a vklad vzniku práva

odpovídajícího věcnému břemeni ve prospěch oprávněného žalobce a) k nemovitostem výslovně uvedeným v návrhu na vklad. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že vedl řízení v rozsahu, jak bylo navrženo v návrhu na vklad, neboť povaha (oddělitelnost) převáděných práv dle darovací smlouvy takový postup umožňovala; rozšíření návrhu však dle žalovaného nebylo možné. Služebnost doživotního užívání pozemku p. č. st. X1 tedy nebyla do katastru nemovitostí vložena (nebylo o ní nikterak rozhodnuto), neboť žalovaný dospěl k závěru, že dle návrhu na vklad nebyl vklad tohoto práva vůbec navržen.

[3] Dne 8. 10. 2020 podali žalobci a) a b) u Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Českých Budějovicích (nadřízeného správního orgánu) podnět k opatření proti nečinnosti. Inspektorát usnesením ze dne 22. 10. 2020, č. j. ZKI CB-N-2/545/2020-3, rozhodl, že žalovaný nebyl nečinný a nedopustil se průtahu v řízení, neboť rozhodl o podaném návrhu na vklad tak, jak byl podán.

[4] Žalobci a) a b) následně podali u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného podle § 79 a násl. s. ř. s., jíž se domáhali, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout v přiměřené lhůtě o jejich návrhu na vklad práva odpovídajícího věcnému břemeni – služebnost doživotního užívání pozemku p. č. st. X1 v k. ú. Zliv u Českých Budějovic do katastru nemovitostí. Zdůraznili, že v návrhu na vklad uvedli, že navrhují vklad služebnosti doživotního užívání všech darovaných nemovitostí; ty přitom byly jednoznačně vymezeny v předcházející rubrice návrhu na vklad, a to včetně předmětného pozemku p. č. st. X1. Návrh na vklad je dle nich nutné považovat za právní jednání ve smyslu § 551 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v rozhodném znění (dále jen „občanský zákoník“); projev vůle zachycený v návrhu je proto možné vyložit dle výkladových pravidel občanského zákoníku a překlenout tak odstranitelnou vadu způsobenou lidským činitelem. Nesouhlasili s názorem žalovaného, že návrh na vklad je veřejnoprávním jednáním. Poukazovali na oprávnění katastrálních úřadů opravovat zřejmé omyly vzniklé při vedení katastru a dožadovali se odpovídajícího práva účastníků řízení na opravu vad podání. Dále namítali přepjatý právní formalismus žalovaného.

Rozsudek krajského soudu

[5] Krajský soud podanou žalobu rozsudkem ze dne 26. 2. 2021, č. j. 51 A 56/2020 - 37 (dále jen „napadený rozsudek“), zamítl. Konstatoval, že správní řád ani katastrální zákon nedefinují právní jednání a jeho výklad tak, jak to činí § 545 a násl. občanského zákoníku. Připustil, že v určitých situacích může být namíste aplikovat tato ustanovení soukromého práva i na poli práva veřejného, v projednávané věci tomu tak dle něj ovšem není. Podle § 14 odst. 1 katastrálního zákona se návrh na zahájení vkladového řízení podává na stanoveném formuláři; dle odst. c) tohoto ustanovení musí návrh obsahovat označení nemovitostí a práv, která k nim mají být do katastru zapsána nebo z něj vymazána. Z toho plyne, že navrhovatelé jsou povinni ve svém návrhu zcela jednoznačným způsobem identifikovat nemovité věci a práva, která mají být ve vkladovém řízení řešena. Této zákonné povinnosti ovšem žalobci nedostáli, neboť pozemek p. č. st. X1 v návrhu explicitně neuvedli; toto jejich pochybení nelze nijak překlenout. Pouhý obecný odkaz na všechny darované nemovitosti dle darovací smlouvy sice může být v očích žalobců dostačující, z pohledu § 14 odst. 1 písm. c) katastrálního zákona tomu tak ovšem není.

pokračování

Soud naznal, že se nejedná o výklad vůle, ale o samotnou otázku existence projevu vůle, tj. zda žalobci zákonným způsobem projevili vůli zahájit řízení o vkladu práva doživotního užívání též pozemku p. č. st. X1; z obsahu návrhu na vklad přitom dle soudu zcela jednoznačně plyne, že tak neučinili. Pokud nebyl v souladu se zákonem návrh učiněn, nemohl o něm žalovaný rozhodnout; pouze navrhovatelé disponují předmětem vkladového řízení a katastrální úřad nemůže jejich vůli jakkoli dotvářet či domýšlet. Žalobci navíc podle krajského soudu opomíjejí význam a specifika katastrální evidence, vkladového řízení a veřejný zájem na řádné evidenci práv. Vkladová listina (zde darovací smlouva, jejíž součástí je i smlouva o zřízení služebnosti) dává obdarovanému a osobě oprávněné ze služebnosti obligační právo domáhat se po druhé straně převodu (vkladu) práva; je přitom pouze na obligačně oprávněném, zda vůbec, případně v jakém rozsahu své právo využije. Katastrální úřad nemůže do jeho rozhodnutí zasahovat, doplňovat jej či jej jakkoli domýšlet.

[6] Soud dále poukázal na to, že katastrální zákon stanovuje katastrálnímu úřadu k okamžiku zahájení řízení řadu povinností. Po podání návrhu musí do následujícího pracovního dne vyznačit, že práva jsou u označených nemovitostí dotčena změnou, do dalšího dne musí o této skutečnosti uvědomit stanovené osoby; okamžik zahájení řízení má také zcela zásadní význam pro tzv. zásadu priority. Jakékoli dodatečné vyjasňování předmětu vkladového řízení proto není s ohledem na specifika vkladového řízení možné. Akceptování názoru žalobců by vedlo k právní nejistotě osob a k možnosti dodatečné manipulace s předmětem vkladových řízení.

[7] K odkazu žalobců na civilní judikaturu dle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v rozhodném znění (dále jen „o. s. ř.“) týkající se posuzování projevu vůle obsažené ve vkladových listinách krajský soud konstatoval, že není na posuzovanou věc přenositelná; týká se totiž otázek výkladu obsahu a platnosti ujednání v situaci, ve které navrhovatelé navrhují vklad určitého práva a katastrální úřad má za to, že takové právo z vkladové listiny neplyne. Není jí tedy řešena otázka vkladového (správního) řízení, nýbrž problematika obsahu vkladové listiny. V projednávané věci je ovšem obsah vkladové listiny nesporný, žalobci rozporují předmět (rozsah) vkladového řízení. Tyto dvě odlišné otázky dle krajského soudu není možné směšovat a závěry civilních soudů proto nelze aplikovat.

[8] Krajský soud nepřisvědčil ani argumentaci žalobců cílící na „rovnost zbraní“ vůči oprávnění žalovaného vést řízení o opravě chyby v katastrálním operátu dle § 36 katastrálního zákona. Vkladové řízení je nesporné řízení bez kontradiktorního postavení stran, jejichž rovné procesní postavení by bylo zákonem stanoveno a chráněno. Katastrální úřad vystupuje jako vrchnostenský úřad státní správy. Oprava chyby v katastrálním operátu je přitom institutem, který se vkladového řízení vůbec netýká; s jeho pomocí má katastrální úřad dostát své základní zákonné povinnosti, kterou je bezchybné vedení katastrální evidence.

II. Kasační stížnosti a vyjádření k nim

II.1 Kasační stížnosti žalobců

[9] Proti rozsudku krajského soudu podali žalobci a) a b) [společně dále jen „stěžovatelé“] kasační stížnosti, ve kterých navrhli napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Argumentují, že návrh na vklad je v první řadě projevem vůle navrhovatelů a teprve až podáním na katastrální úřad se jím zahajuje veřejnoprávní (vkladové) řízení. Vady způsobené fyzickými a psychickými dispozicemi navrhovatelů zapříčiňující neurčitost či nesrozumitelnost návrhu je nutno odstranit občanskoprávními výkladovými pravidly, jež mají všeobecný aplikační dosah. Užitím těchto pravidel bylo možné jednoduše zjistit, že žalobci ve skutečnosti navrhovali, aby právem odpovídajícím věcnému břemeni - služebností doživotního užívání byly zatíženy všechny převáděné nemovitosti; to bylo možné seznat nejen z návrhu na vklad, ale i z příložené vkladové listiny (darovací smlouvy) a také následně učiněného prohlášení žalobců ze dne 1. 7. 2020. Stěžovatelé tvrdí, že se v žádném případě nejedná o rozšíření návrhu na vklad, nýbrž pouze o objasnění toho, co bylo již od počátku jeho obsahem. Není dle nich možné vyvozovat závěr o obsahu návrhu na vklad pouze z kazuistického výčtu nemovitostí podřazených ve formuláři pod jejich úvodní projev vůle, že navrhují vklad služebnosti doživotního užívání všech darovaných nemovitých věcí oprávněnou osobou.

[10] Stěžovatelé namítají, že nejde o situaci, kdy by katastrální úřad musel doplňovat či domýšlet skutečný obsah jejich návrhu, tedy vůli navrhovatelů; stejně tak je dle nich nemístné tvrzení správního soudu, že by jakékoli dodatečné vyjasňování předmětu vkladového řízení vedlo ke značné nejistotě osob ve všech vkladových řízeních. V situaci, kdy se jedná o pouhé překonání zjevné chyby psaní v jinak jednoznačném obsahu návrhu na vklad, není dle stěžovatelů důvod nerealizovat jejich vkladovou dispozici. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že aplikace občanskoprávní judikatury týkající se projevu vůle v právním jednání osob je zcela na místě a odkazují na ni (především na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2013, sp. zn. 21 Cdo 494/2013). Konečně mají za to, že je důvodná i námitka přepjatého formalismu.

II.2 Vyjádření žalovaného ke kasačním stížnostem

[11] Žalovaný ve svém vyjádření konstatuje, že dispoziční oprávnění navrhovatelů vkladu práva do katastru nemovitostí je projevem jejich vůle, v jakém rozsahu má být vkladové řízení zahájeno. Připustil, že předmětnou „písařskou chybu“ by sice bylo možné odstranit pomocí výkladu ve spojení s obsahem příložené vkladové listiny; tento výklad obsahu návrhu na vklad by však měl za následek jeho rozšíření nad rámec podaného návrhu, což s ohledem na § 45 odst. 4 správního řádu není přípustné. Poukazuje na to, že k povinnosti podání návrhu na vklad práva s náležitostmi podle § 14 odst. 1 katastrálního zákona je nutno přistupovat jako k prostředku zajištění ochrany práv třetích osob vycházejících z údajů katastru jako veřejného seznamu, která dopadají také na nemovitosti toliko dotčené změnou (tzv. plomba podle § 9 odst. 1 katastrálního zákona). Pokud by se připustila možnost opravy písařské chyby návrhu na vklad dodatečným označením dalších nemovitostí, mělo by to výrazný dopad pro katastrální úřad, neboť ten by nemohl zajistit dodržení svých povinností podle § 9 odst. 1 a § 16 odst. 1 katastrálního zákona. To, že stěžovatelé nerealizovali svůj návrh na vklad dostatečně určitě, nemůže být k tíži správního orgánu; tento nedostatek ze strany stěžovatelů navíc lze napravit podáním nového návrhu na vklad.

pokračování

[12] Žalovaný též uvádí, že advokát, který činil úkony v rámci vkladového řízení za stěžovatele, je dostatečně odborně zdatný k posouzení náležitostí návrhu na vklad; mělo mu být zřejmé, že toliko větné spojení „*služebnost doživotního užívání všech darovaných nemovitých věcí oprávněnou osobou*“ nelze považovat za dostatečné splnění náležitostí návrhu. Poukazuje též na to, že k vyplnění předmětného návrhu na vklad byla využita aplikace ČÚZK, která značně zjednodušuje proces vyplnění návrhu a umožňuje jednoduchou formou navrhnout vklad práva pro všechny nebo jen některé nemovitosti uvedené ke zpracování. Pokud byl v návrhu uveden vklad práva odpovídajícího věcnému břemeni pouze ke konkrétním nemovitostem, bylo tím vyjádřeno jednoznačné dispoziční oprávnění stěžovatelů. Závěrem žalovaný uvádí, že ve vkladovém řízení sp. zn. V-7036/2020- 301 nebyly naplněny znaky nečinnosti, neboť pro vydání písemného rozhodnutí o povolení (řádně navrženého) vkladu byly katastrálním úřadem dodrženy správní lhůty, což konstatoval i nadřízený správní orgán.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnosti byly podány včas, osobami oprávněnými, proti rozhodnutí, vůči němuž jsou kasační stížnosti ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustné, stěžovatelé jsou v řízení zastoupeni advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížností dle § 106 s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasačních stížností v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejich rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Stěžovatelé uplatnili kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[15] Kasační stížnosti nejsou důvodné.

[16] Rozhodnou (a fakticky jedinou) otázkou projednávané věci je, zdali stěžovatelé ve svém návrhu na vklad práva do katastru nemovitostí ze dne 5. 6. 2020 katastrálním zákonem požadovaným způsobem navrhli vklad práva odpovídajícího věcnému břemeni k pozemku p. č. st X1 v k. ú. Zliv u Českých Budějovic, o němž nebylo žalovaným doposud rozhodnuto (a ten je proto nečinný), či zda tak neučinili (a nečinnost správního orgánu proto nepřichází v úvahu).

[17] Stěžovatelé v předmětném návrhu na vklad v oddíle *II.B Označení práv, která mají být zapsána k jednotkám vymezeným podle zákona o vlastnictví bytů*, do řádku *Navrhuje se vklad práva odpovídajícího věcnému břemeni* doplnili *pro: J. J., (RČ: [...]), obsah: služebnost doživotního užívání všech darovaných nemovitých věcí oprávněnou osobou*. V kolonce *k následujícím nemovitostem* pak uvedli pouze byt č. p. X2 a podíl 41/1144 na společných částech domu náležící k jednotce, v budově Zliv č. p. X2, postavené na pozemku p. č. st X3 v k. ú. Zliv u Českých Budějovic a spoluvlastnický podíl 41/1144 k témuž pozemku. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje (mezi stranami ostatně nespornou) skutečnost, že v předepsaném formuláři nebyl ve výčtu nemovitostí, k nimž mělo být právo odpovídající věcnému břemeni vloženo, předmětný pozemek p. č. st X1 v k. ú. Zliv u Českých Budějovic uveden.

[18] Podle § 14 odst. 1 písm. c) katastrálního zákona se návrh na zahájení vkladového řízení podává na stanoveném formuláři a musí obsahovat (mimo jiné) označení nemovitostí a práv, která k nim mají být zapsána do katastru nebo z něj vymazána.

[19] Komentářová literatura k danému ustanovení uvádí: „V návrhu musejí být označeny nemovitosti a práva, která k nim mají být zapsána nebo vymazána. Nemovitosti mají být označeny tak, jak je uvedeno v § 8, k čemuž je návrhovateli veden již formulářem návrhu na vklad, kde je uvedeno, jak nemovitosti označit. Práva, která mají být zapsána k nemovitosti, je nutné také přesně označit, aby nemohlo dojít k nejasnostem, jaké právo vlastně návrhovatel chce zapsat. V zákoně č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, bylo náležitostí návrhu jen uvést označení práv, která mají být zapsána do katastru, což bez spojitosti s určitou nemovitostí bylo nesmyslné označení. Někteří účastníci této nedokonalosti právního předpisu zneužívali a uváděli jen práva, která požadovali zapsat, bez spojitosti s určitou nemovitostí. V zájmu odstranění těchto problémů bylo jasné stanoveno, že mají být označeny nemovitosti a práva, která k nim mají být zapsána do katastru nebo z něj vymazána.“ (BAREŠOVÁ, Eva. Katastrální zákon. Komentář. Wolters Kluwer, Praha, 2015, právní stav k 1. 7. 2020). „Dřívější právní úprava nestanovila výslovně požadavek označení dotčených nemovitostí v návrhu na vklad, nýbrž vyžadovala pouze označení práva, které mělo být vloženo do katastru nemovitostí. Mnozí účastníci vkladového řízení, resp. návrhovateli, však dovozovali povinnost uvést rovněž výčet dotčených nemovitostí s odkazem na správní řád (ustanovení § 45 ve spojení s § 37 odst. 2 SŘ). Ne každý však zastával stejný názor a v praxi za dostatečné bylo považováno uvedení práva, které je požadováno vložit do katastru, ve spojení s označením listiny, na základě které je žádáno dané právo vložit do katastru nemovitostí. Tím bylo katastrálnímu úřadu nezaměnitelně formulováno, co je požadováno vložit do katastru nemovitostí. Nicméně povinnost uvést výčet dotčených nemovitostí je nově výslovně zakotvena v NKZ a návrh na vklad tento výčet musí obsahovat.“ (JANŮ, Petra, a kol. Nový katastrální zákon. Poznámkové vydání s vybranou judikaturou. Linde Praha, Praha, 2014). „Návrh na vklad je transparentem vůle účastníků řízení, pro katastrální úřad významným dokumentem, prostřednictvím kterého účastníci řízení katastrálnímu úřadu sdělují, co požadují, tedy co má být do katastru zapsáno nebo naopak z něj vymazáno. Katastrální úřad je návrhem účastníků vázán v plném rozsahu. Vázanost návrhem znamená, že katastrální úřad nesmí žádný požadavek návrhu pominout a nesmí rozhodnout o více právech či k více nemovitostem, než je v návrhu účastníky žádáno. (...) Označení nemovitostí, kterých se návrh na vklad týká, se provádí uvedením údajů podle § 8 katastrálního zákona, ostatně podoba formuláře účastníky k takovému označení vede.“ (ŠUSTROVÁ, Daniela, a kol. Katastrální zákon. Praktický komentář. Wolters Kluwer, Praha, 2018, právní stav k 1. 2. 2022).

[20] Podle § 8 písm. a) katastrálního zákona v listinách pro zápis práv do katastru musí být nemovitosti označeny údaji katastru, a to pozemek parcelním číslem s uvedením názvu katastrálního území, ve kterém leží, a v případě, že jsou v katastrálním území pozemky vedeny ve dvou číselných řadách a jde o stavební parcelu, též údajem o této skutečnosti, jinak se má za to, že jde o pozemkovou parcelu.

[21] Stěžovatelům je nutno přisvědčit, že dle své argumentace se zjevně nedožadují možnosti dodatečně, až po zahájení vkladového řízení, jakkoli měnit (rozšiřovat) již

pokračování

podaný návrh na vklad nějakým dalším úkonem (např. opravným podáním, doplněním návrhu apod.). Tvrdí pouze, že již z návrhu na vklad ze dne 5. 6. 2020, tak jak byl podán, plyne jejich vůle vkladu práva odpovídajícího věcnému břemeni též k předmětnému pozemku; i o tomto návrhu proto dle nich mělo být žalovaným rozhodnuto.

[22] Nejvyšší správní soud nerozporuje, že vyplnění příslušného formuláře pro návrh na vklad práva do katastru nemovitostí je z hlediska (soukromoprávní) teorie právním jednáním, které je ze své podstaty projevem vůle jeho aktérů; v případě sporu navrhovatelů mezi sebou o obsah takového návrhu by tedy jistě bylo namístě aplikovat ustanovení oddílu o výkladu právních jednání dle § 555 a násl. občanského zákoníku. Ve vztahu k žalovanému (tedy v rovině správního práva) je tento projev vůle návrhem na zahájení správního řízení. Aby ovšem takový úkon mohl zahájit vkladové řízení, musí být učiněn kvalifikovaným (zákonem stanoveným) způsobem; jen tak realizovaný projev vůle navrhovatelů je pro právní orgán relevantní. Katastrální zákon přitom jasně stanoví, že návrh na zahájení vkladového řízení musí obsahovat (přesné - parcelním číslem a katastrálním územím definované) označení nemovitosti, k níž má být do katastru nemovitostí zapsáno nějaké právo; právě a pouze takto precizovaná podání (zachycené projevy vůle navrhovatelů) jsou s to zahájit řízení o návrhu na vklad práva.

[23] Stěžovatelé v případě sporného návrhu na vklad práva odpovídajícího věcnému břemeni k předmětnému pozemku nedodrželi požadavek zákona označit služebný pozemek údaji dle § 8 katastrálního zákona, resp. jej lapidárně řečeno zapomněli „zakliknout“ v příslušné kolonce aplikace ČÚZK generující formulářový návrh na vklad. Jakkoli je přitom dle kasačního soudu pravděpodobné, že stěžovatelé skutečně zamýšleli do katastru nemovitostí zapsat služebnost doživotního užívání i k předmětnému pozemku (nebylo tedy jejich záměrem druhý darovaný pozemek ze zatížení příslušným věcným břemenem vynechat), je tato skutečnost z hlediska (rozsahu) zahájení vkladového řízení irelevantní, pokud navrhovatelé svou vůli neprojeví zákonem požadovaným způsobem. Stěžovatelé argumentují, že rozhodně není možné vyvozovat závěr o obsahu návrhu na vklad pouze z kazuistického výčtu nemovitostí podřazených ve formuláři pod příslušnou kolonkou týkající se vkladu práva k nemovitosti; právě takové jsou ovšem požadavky katastrálního zákona, který vyžaduje podání návrhu na stanoveném formuláři, s (výslovným) uvedením všech nemovitostí, k nimž má být vloženo nějaké právo. Označení vkládaného práva odpovídajícího věcnému břemeni jako „*služebnost doživotního užívání všech darovaných nemovitých věcí oprávněnou osobou*“, se současným výslovným uvedením pouze jedné (ze dvou darovaných) nemovitostí jako zatížené věcným břemenem, není dostatečné. Striktní požadavek zákona na identifikaci nemovitostí, k nimž má být zapsáno nějaké právo, nedává žádný prostor pro jakýkoli „výklad“ návrhu stěžovatelů. I když Nejvyšší správní soud připouští, že se jedná o relativně přísné a striktní požadavky, nelze je považovat za neakceptovatelný formalismus, neboť plynou přímo ze zákona.

[24] Stěžovatelé se dovolávají aplikace soukromoprávních výkladových metod dle § 555 a násl. občanského zákoníku. Nejvyšší správní soud však konstatuje, že z pohledu žalovaného je podaný návrh na vklad primárně návrhem na zahájení řízení (který správní orgán posuzuje dle požadavků katastrálního zákona), nikoliv ujednáním stěžovatelů (u něž by bylo na místě vykládat jejich vůli). Nadto kasační soud poukazuje, že i dle § 582 odst. 1 občanského zákoníku platí, že není-li právní jednání učiněno ve formě stanovené zákonem,

je neplatné, ledaže strany vadu dodatečně zhojí; ani na takové právní jednání (není-li vada zhojena) se tedy neužijí výkladové metody dle § 555 a násl. občanského zákoníku. Stěžovatelé tedy neprojevili vůli, aby vkladové řízení bylo vedeno i ohledně opomenutého pozemku, což bylo pro řízení podstatné. Stěžovatelé ale soustavně argumentují, že se z jejich strany jednalo toliko o „písařskou chybu“. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že se nejedná o situaci, kdy by stěžovatelé při identifikaci předmětného pozemku učinili překlep např. v názvu obce, katastrálního území či ulice, a tyto údaje byly (právě ve spojení se vkladovou listinou) i přes formulační nepřesnost nezaměnitelné s jinými. Stěžovatelé ovšem ve svém návrhu předmětný pozemek (ve vztahu k vkladu práva odpovídajícího věcnému břemeni) vůbec neuvedli, což sice lze jistě také považovat za chybu způsobenou fyzickými a psychickými dispozicemi navrhovatelů (resp. nepozorností jejich zástupce), nelze ji však, s ohledem na požadavky zákona, bagatelizovat jako drobnou chybu v psaní.

[25] Stěžovatelé se dále dovolávají judikatury civilních soudů, především rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2013, sp. zn. 21 Cdo 494/2013. Ten v daném rozhodnutí pouze vyslovil, že „podání procesněprávní povahy, k jakým nepochybně patří jak žádost o provedení změny zápisu vlastníka v evidenci nemovitostí vedené podle zákona č. 22/1964 Sb., tak i návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí podle zákona č. 265/1992 Sb., je projev vůle, který je adresován příslušnému orgánu a který směřuje k uplatnění těch práv, jež právní předpisy s takovým projevem spojují. Uvedená podání lze učinit jen písemně a výslovně a příslušný orgán je posuzuje podle jejich obsahu, i když jsou nesprávně označena a i když jim účastník přikládá jiný význam. Pro posouzení těchto podání je určující, o jaký úkon se z tohoto hlediska jedná. Tímto způsobem se postupuje samozřejmě jen tehdy, je-li podání dostatečně určité a srozumitelné a má-li předepsané náležitosti; neumožňuje-li podání jednoznačný závěr o tom, co jím účastník vyjádřil, je třeba jeho vady nejprve odstranit a teprve poté lze podání posoudit podle jeho obsahu. V projednávané věci soudy postupovaly v rozporu s uvedenými pravidly, jestliže považovaly žalobcův návrh na povolení vkladu vlastnického práva učiněný u katastrálního úřadu dne 14. 5. 2010 za „doplnění a upřesnění“ jeho žádosti o provedení změny zápisu vlastníka v evidenci nemovitostí ze dne 16. 11. 1992.“ Nejvyšší správní soud má za to, že citované závěry Nejvyššího soudu nejsou nikterak v rozporu s tím, co konstatoval krajský a nyní zdejší soud.

[26] Nejvyšší správní soud se tedy ztotožňuje s posouzením krajského soudu, že stěžovatelé ve svém návrhu na vklad ze dne 5. 6. 2020 zákonem požadovaným způsobem nenavrhli vklad práva odpovídajícího věcnému břemeni k pozemku p. č. st X1 v k. ú. Zliv u Českých Budějovic; v tomto rozsahu tedy vůbec nebylo zahájeno vkladové řízení. Pokud žalovaný o tomto „návrhu“ nikterak nerozhodl, není nečinný.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že stěžovateli uplatněné kasační námitky nejsou důvodné; taktéž neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnosti proto zamítl jako nedůvodné podle § 110 odst. 1 s. ř. s., věty poslední. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

pokračování

[28] O náhradě nákladů řízení o kasačních stížnostech rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli v tomto kasačním řízení úspěch; soud proto vyslovil, že nemají právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost; soud proto žalovanému nepřiznal náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. února 2022

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu